

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 4.9.2009
KOM(2009) 451 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

o používaní ustanovení o vzájomnej pomoci pri vymáhaní pohľadávok týkajúcich sa určitých poplatkov, odvodov, daní a ďalších opatrení v období 2005 - 2008

SPRÁVA KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

o používaní ustanovení o vzájomnej pomoci pri vymáhaní pohľadávok týkajúcich sa určitých poplatkov, odvodov, daní a ďalších opatrení v období 2005 - 2008

1. Úvod

Členské štáty EÚ si navzájom pomáhajú pri vymáhaní pohľadávok týkajúcich sa určitých poplatkov, odvodov, daní a ďalších opatrení. Dotknuté právne predpisy boli pôvodne ustanovené v smernici Rady 76/308/EHS z 15. marca 1976¹. Túto smernicu nahradila smernica 2008/55/ES z 26. mája 2008². Od Komisie sa na základe tejto legislatívy vyžaduje, aby pripravila pravidelnú správu o používaní úprav o vzájomnej pomoci. Prvá správa (dokument KOM(2006)43) bola uverejnená 8. februára 2006. Uvádzal sa v nej prehľad vzájomnej pomoci pri vymáhaní poskytnutej v rokoch 2003 a 2004. Táto správa sa týka pomoci pri vymáhaní poskytnutej v rokoch 2005 – 2008. Zaoberá sa takisto súčasnými aktivitami Komisie tejto oblasti.

2. ANALÝZA VYUŽÍVANIA OPATRENÍ O VZÁJOMNEJ POMOCI V ROKOCH 2005 - 2007

2.1. Úvodné poznámky

V predchádzajúcej správe Komisia uviedla, že v štatistických údajoch rôznych členských štátov sú určité nezrovnalosti. Ich výskyt sa v štatistických údajoch týkajúcich sa počtu žiadostí podaných v období 2005 – 2007 vo všeobecnosti výrazne znížil, a to i napriek tomu, že počet žiadostí značne narástol.

Poukazuje to na skutočnosť, že členské štáty venovali vypracovaniu správnych štatistických údajov väčšiu pozornosť. Prijatie presných pokynov v súvislosti s povinnosťami v oblasti štatistického vykazovania 5. decembra 2005 nepochybne prispelo k väčšej presnosti štatistických údajov. Otázky členských štátov k tejto problematike boli okrem toho pozorne preskúmané v rámci Výboru pre vymáhanie pohľadávok, čo vnútroštátnym orgánom umožnilo obmedziť mieru prípadných rozdielných názorov, ktoré by mohli viesť k nezrovnalostiam vo vykazovaných štatistických údajoch.

2.2. Zvýšené využívanie žiadostí o vzájomnú spoluprácu v rámci mechanizmov ES

Štatistické údaje poskytnuté členskými štátmi svedčia o zvýšenom počte žiadostí o pomoc na základe smernice ES (prvý stĺpec v ďalej uvedenom grafe).

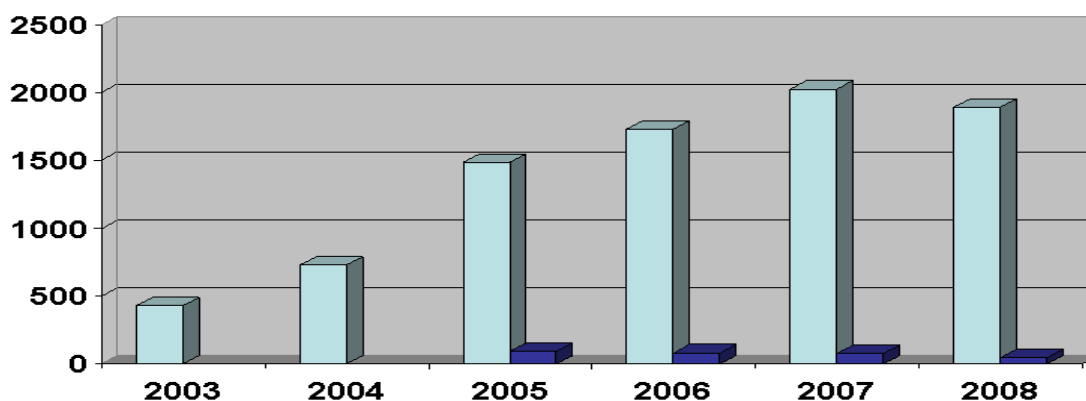
Zároveň z nich vyplýva, že členské štáty ES využívajú právny rámec ES v oveľa väčšej miere než akúkoľvek inú dohodu či dojednanie o vzájomnej pomoci pri vymáhaní pohľadávok. Využívanie iných dojednaní o vzájomnej pomoci medzi členskými štátmi (druhý stĺpec v ďalej uvedenom grafe) sa v období 2005–2008 znížilo. (Dostupné sú len údaje o využívaní iných dojednaní o vzájomnej pomoci v období 2005 až 2008.³)

¹ Ú. v. ES L 73, 19.3.1976, s. 18.

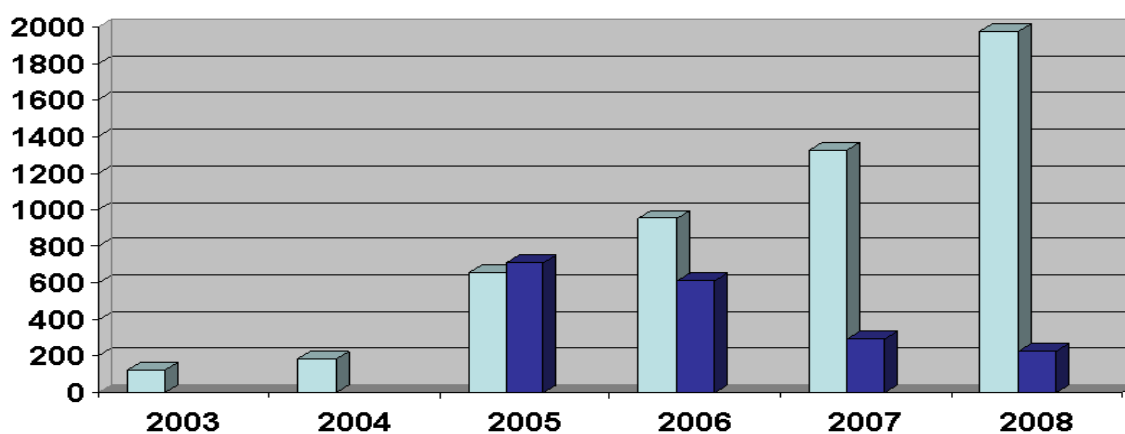
² Ú. v. EÚ L 150, 10.6.2008, s. 28.

³ Údaje na základe štatistík oznámených dožiadanými členskými štátmi.

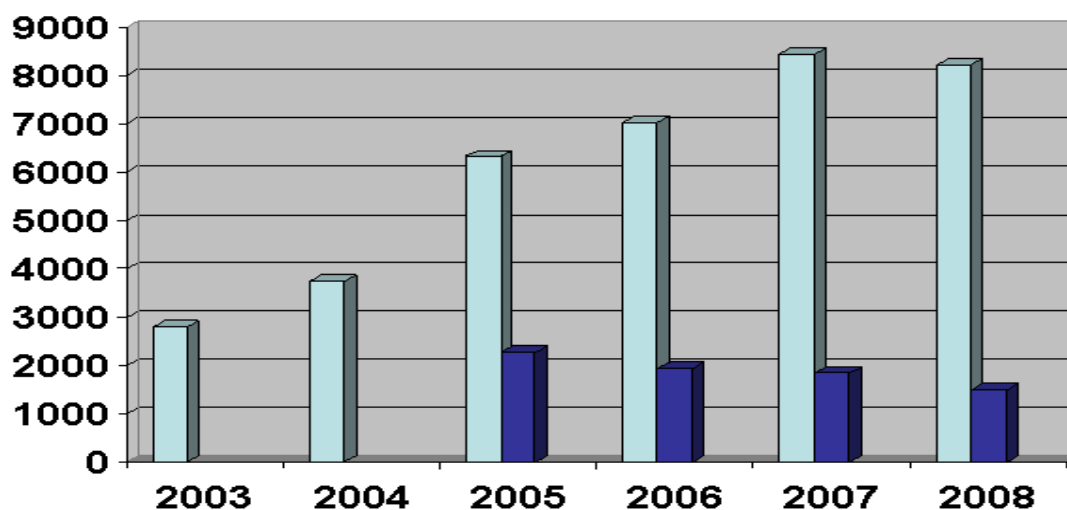
2.2.1. Vývoj žiadostí o informácie

2.2.2. Vývoj žiadostí o administratívne oznamovanie

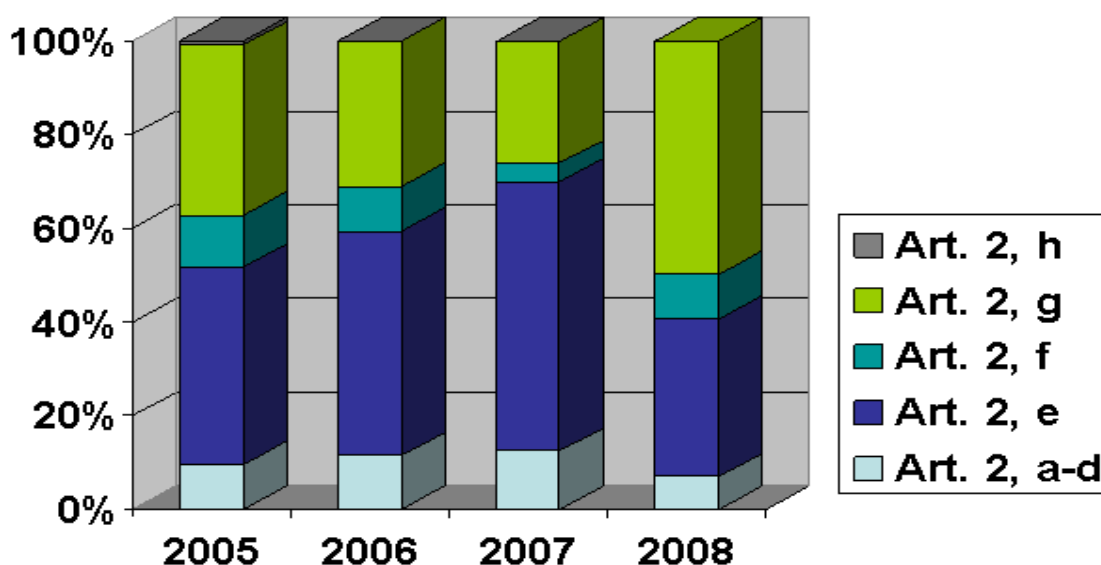
2.2.3. Vývoj žiadostí o vymáhanie pohľadávok

2.2.4. Povaha pohľadávok, v súvislosti s ktorými sa žiadalo o pomoc pri ich vymáhaní

Povaha pohľadávok (podľa percentuálneho podielu z celkového množstva pohľadávok) je graficky znázornená v nasledujúcich grafoch⁴:

- ■ žiadosti súvisiace s pohľadávkami týkajúcimi sa DPH (podľa článku 2 písm. e) smernice 2008/55/ES) predstavujú väčšinu žiadostí o vymáhanie pohľadávok: ich podiel sa zvýšil zo 43 % v roku 2005 na 57 % v roku 2007; v roku 2008 klesol na 34 %.
- ■ žiadosti súvisiace s daňami z príjmu a z kapitálu (podľa článku 2 písm. g) danej smernice) tvoria druhú najvýznamnejšiu skupinu žiadostí. Ich podiel zo všetkých žiadostí sa znížil z 37 % v roku 2005 na 26 % v roku 2007; v roku 2008 sa 50 % všetkých žiadostí týkalo pohľadávok v tejto kategórii.
- □ žiadosti týkajúce sa náhrad, intervencií a ďalších opatrení, ktoré sú súčasťou financovania z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, odvodov a iných poplatkov ustanovených v rámci spoločnej organizácie trhu v odvetví cukru, dovozných a vývozných ciel (podľa článku 2 písm. a) až d) danej smernice) tvoria približne 10 % všetkých žiadostí;
- ■ žiadosti týkajúce sa spotrebných daní (podľa článku 2 písm. f) danej smernice) takisto tvoria približne 10 % všetkých žiadostí (s výnimkou roku 2007, kedy sa ich podiel znížil na 4 %);
- ■ žiadosti súvisiace s daňami z poistného (podľa článku 2 písm. h) danej smernice) predstavujú len veľmi malú časť všetkých žiadostí. V roku 2008 dokonca nebola zaevidovaná žiadna žiadosť týkajúca sa takýchto daní.

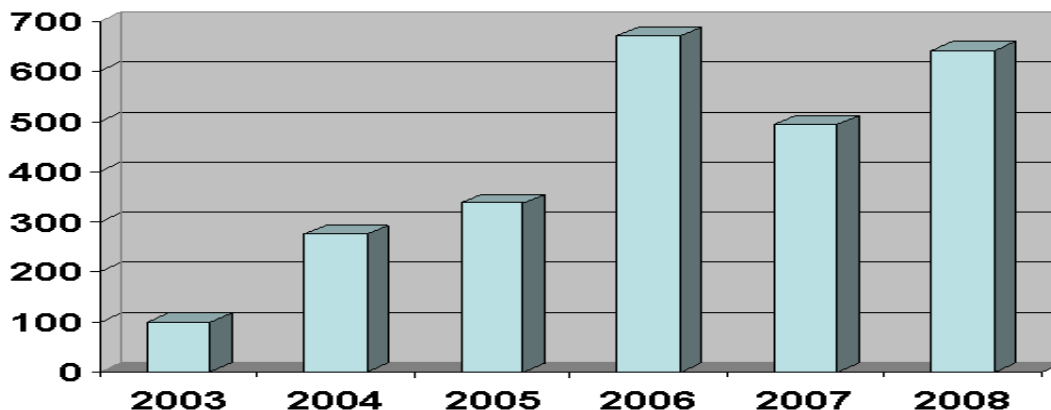

⁴ Štatistické údaje založené na priemernom počte prijatých a odoslaných žiadostí. Za rok 2005 boli tieto štatistické údaje založené na výkazoch od 17 členských štátov; za rok 2006 od 20 členských štátov; za rok 2007 od 24 členských štátov a za rok 2008 na výkazoch od 25 členských štátov.

2.3. Vyššie sumy vymožených pohľadávok

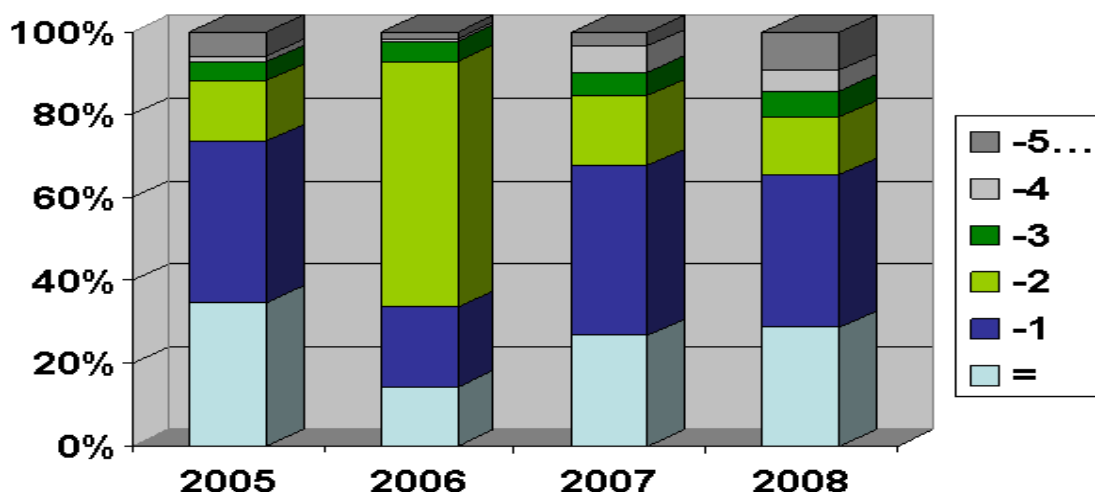
2.3.1. Celkový vývoj vymožených súm

Vo vývoji vymáhaných súm, ktoré boli skutočne vrátené, sa dá takisto zaznamenať vzrastajúci trend. V porovnaní so sumami vymoženými v roku 2003 (100 %) narástli vymožené sumy na viac ako 600 % v rokoch 2006 a 2008⁵.

2.3.2. Prehľad vymožených súm určených iným členským štátom podľa rokov, na ktoré sa vzťahujú príslušné žiadosti

Trvá istý čas, kým sa prijímú opatrenia na vymáhanie pohľadávok a kým sa dosiahne ich účinok. Napríklad vrátené sumy vymáhané dožiadaným členským štátom v roku 2008 sa budú len čiastočne týkať žiadostí prijatých v roku 2008, budú sa totiž týkať aj žiadostí prijatých v predchádzajúcich rokoch. Pokiaľ ide o vymáhané sumy skutočne vrátené v rokoch 2005 – 2008, nasledujúci graf znázorňuje, ktorých rokov sa príslušné žiadosti týkajú. Z týchto štatistických údajov vyplýva, že (viac ako) 80 % vymáhaných súm vrátených v uvedených rokoch sa týka žiadostí podaných v tom istom roku (v grafe to znázorňuje znamienko „=“) alebo v dvoch predchádzajúcich kalendárnych rokoch (v grafe sa to uvádza pomocou „-1“ a „-2“).

⁵ Štatistické údaje vykázané dožiadanými členskými štátmi ako vymožené sumy na žiadosť iných členských štátov.

2.4. Nedostatočná účinnosť

Zo štatistických údajov o vzájomnej pomoci pri vymáhaní pohľadávok za obdobie 2005 – 2008 vyplýva, že vrátené sumy značne narástli. Počet žiadostí a sumy, v prípade ktorých sa žiada o pomoc pri vymáhaní, však takisto narastajú. Aj naďalej tak existuje výrazný rozdiel medzi výškou súm, v prípade ktorých sa žiada o pomoc, a výškou skutočne vrátených súm vymáhaných prostredníctvom vzájomnej pomoci.

Ako sa uvádza už v bode 2.3.2., opatrenia na vymáhanie pohľadávok vykonané v rámci vybavovania žiadosti prijatej v určitom roku nevedú k okamžitému vráteniu sumy v tom istom roku. Za roky pred rokom 2005 neboli štatistické údaje týkajúce sa tohto posunutého účinku opatrení na vymáhanie pohľadávok k dispozícii. Preto teraz nie je možné získať presnú predstavu o percentuálnom podiele skutočne vrátených súm v porovnaní so sumami, v prípade ktorých sa v danom roku žiadalo o pomoc pri vymáhaní. Z čiastočných informácií, ktoré sú v súčasnosti dostupné, je však zrejmé, že v prípade žiadostí o vymáhanie medzi členskými štátmi EÚ možno teraz celkový pomer vymožených súm odhadnúť na približne 5 %.⁶

Vzhľadom na zvýšený počet žiadostí a vyššie sumy, pri vymáhaní ktorých sa žiada o pomoc, je na zlepšenie účinnosti tejto pomoci potrebné zvláštne úsilie. Toto úsilie treba vyvinúť na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni Spoločenstva:

- jednotlivé členské štáty musia posilniť nástroje na vymáhanie, ktoré sú k dispozícii v rámci ich vnútroštátnych právnych predpisov, a
- Európske spoločenstvo musí posilniť a uľahčiť vzájomnú pomoc pri vymáhaní pohľadávok medzi členskými štátmi.

3. NOVÉ INICIATÍVY SPOLOČENSTVA ZAMERANÉ NA POSILNENIE VZÁJOMNEJ POMOCI PRI VYMÁHANÍ POHĽADÁVOK

3.1. Nová smernica Rady

Pôvodná smernica Rady 76/308/EHS o vzájomnej pomoci pri vymáhaní pohľadávok týkajúcich sa určitých poplatkov, odvodov, daní a ďalších opatrení bola viackrát zmenená a doplnená. V záujme jasnosti a prehľadnosti sa táto smernica kodifikovala. Nová smernica Rady 2008/55/ES bola prijatá 26. mája 2008 a účinnosť nadobudla 30. júna 2008.

3.2. Nové nariadenie Komisie zjednodušujúce výmenu žiadostí o pomoc

Dňa 28. novembra 2008 Komisia prijala nariadenie (ES) č. 1179/2008, ktorým sa od 1. januára 2009 nahradila smernica Komisie 2002/94/ES. Tento nový právny predpis, v ktorom sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania danej smernice Rady, uľahčuje vzájomnú pomoc v praxi, najmä komunikáciu medzi príslušnými orgánmi jednotlivých členských štátov. Vzhľadom na neustále sa zvyšujúci počet žiadostí je to skutočne nevyhnutné.

Podľa nových pravidiel sa žiadosti aj odpovede pri všetkých typoch žiadostí o vzájomnú pomoc v zásade odovzdávajú elektronicky. Urýchlenie komunikácie medzi žiadateľom a dožiadaným orgánom napomáhajú aj nové vzorové formuláre žiadostí.

---

⁶ Treba však mať na pamäti, že celkový súčet súm uvádzaných v žiadostiach o vymáhanie nemusí nevyhnutne zodpovedať skutočne splatným sumám. Napríklad na rovnakú pohľadávku sa môžu vzťahovať viaceré žiadosti rôznych členských štátov; alebo sa žiadosti môžu v neskoršom štádiu stiahnuť, pretože pohľadávka bola dobrovoľne uhradená alebo sa podarilo preukázať jej neopodstatnenosť. Dostupné štatistické údaje v súčasnosti neumožňujú zohľadniť všetky takéto situácie.

Práve sa pripravuje elektronická verzia týchto nových formulárov žiadostí, ktorá umožní automatický preklad. Skúšobná fáza používania týchto elektronických formulárov žiadostí sa začala 1. júna 2008. Zapojili sa do nej orgány šiestich členských štátov. Očakáva sa, že všetky členské štáty budú môcť používať tieto nové elektronické formuláre v priebehu roka 2010.

3.3. Návrh nových právnych predpisov Rady

Dňa 2. februára 2009 Komisia predložila návrh KOM(2009)28, ktorého nové ustanovenia by nahradili smernicu Rady 2008/55/ES s cieľom posilniť pomoc pri vymáhaní pohľadávok.

Hlavné ciele a prvky tohto návrhu sa týkajú:

- rozšírenia rozsahu pôsobnosti na dávky, na ktoré sa súčasné právne predpisy ES zatiaľ nevzťahujú, keďže konkurencieschopnosť a daňovú neutralitu vnútorného trhu ovplyvňuje nielen neplatenie daní, ktoré v súčasnosti patria do pôsobnosti smernice 2008/55/ES. Narušenie podmienok vnútorného trhu, ako aj ohrozenie finančných záujmov Spoločenstva a členských štátov môže byť tiež dôsledkom podvodov týkajúcich sa iných daní;
- preferenčného používania právnych predpisov ES pri všetkých žiadostiach o vzájomnú pomoc pri vymáhaní medzi členskými štátmi. Príslušní úradníci by sa tak mohli vyhnúť ťažkostiam, ktoré vznikajú v dôsledku uplatňovania viacerých dohôd a dojednaní poskytujúcich rôzne možnosti, podmienky, spôsoby a metódy komunikácie;
- posilnenia možností pri žiadaní o vzájomnú pomoc a urýchlenia spracovania žiadostí o vzájomnú pomoc. To má zásadný význam, pretože šanca vymáhať pohľadávku jasne súvisí s tým, aká je pohľadávka stará. S cieľom zlepšiť úspešnosť vymáhania Komisia navrhuje tieto opatrenia:
  - možnosť požiadať o opatrenia na vymáhanie, aj keď sa v žiadajúcom členskom štáte nepodnikli všetky príslušné kroky na vymáhanie;
  - spontánna výmena určitých druhov informácií;
  - možnosť, aby boli úradníci vymáhajúci pohľadávky prítomní v úradných priestoroch iného členského štátu a mohli sa zúčastňovať na administratívnych vyšetrovaniach v inom členskom štáte;
  - zjednodušenie postupu oznamovania dokumentov zavedením metódy jednotného oznamovania prostredníctvom vzorového formulára;
  - vývoj jednotných nástrojov Spoločenstva, ktoré umožnia presadzovanie predpisov alebo vykonávanie preventívnych opatrení, s cieľom vyhnúť sa problémom s prekladom a uznávaním nástrojov z iných členských štátov.

4. ZÁVERY A ODPORÚČANIA

4.1. Závery

Z narastajúceho počtu žiadostí o pomoc je zjavné, že členské štáty cítia potrebu navzájom úzko spolupracovať v boji proti daňovým podvodom.

Hoci sa miera vrátených vymáhaných súm v období 2005–2008 zvýšila, existujúce právne predpisy v tejto oblasti je potrebné ďalej posilňovať tak, aby sa prispôsobili narastajúcemu počtu žiadostí o pomoc a zlepšila sa účinnosť pomoci pri vymáhaní pohľadávok.

4.2. Odporúčania

Členské štáty sa naliehavo vyzývajú, aby posilnili nástroje na vymáhanie, ktoré sú k dispozícii v rámci ich vnútroštátnych právnych predpisov.

Rada a Parlament sa vyzývajú, aby urýchlene prijali návrh, ktorý Komisia predložila dňa 2. februára 2009 s cieľom posilniť vzájomnú pomoc pri vymáhaní pohľadávok.